

VIII. द्वे उपन्यस्यत :

(Weightage 4 for each 2x4=8)

31) ज्ञानकर्मयोगयोः मध्ये कर्मणः स्थानं कथं उपपद्यते गीतायाः तृतीयोध्याये ?

अथवा

भगवत्गीता एकः धर्मग्रन्थः भवति - साधयत ?

32) उत्तमर्णेन चोदितः राजा कथं अधमर्णात् धनिकस्यार्थं दापयेत् ?

अथवा

व्यवहारेषु के के साक्षिणः भवितुं अर्हाः इति मनुना उक्तरीत्या विशदयत ?

Reg. No. : .....

Name : .....

IV Semester B.A. Degree (CCSS – Regular/Supple./Improv.)

Examination, May 2014

CORE COURSE IN SANSKRIT

4B05 SKT : Bhagavatgita and Smriti

Time : 3 Hours

Max. Weightage : 34

Instructions : Answers should be written in **Sanskrit**. In writing **Sanskrit Devanagari** script should be used.

- I. 1) कोष्ठात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य लिखत : (Weightage 1 for each set 2x1=2)
- a) कस्मात् पर्जन्यसम्भवः
(यज्ञात्, कर्मात्, ज्ञानात्)
- b) गर्भः केन आद्रियते
(मलेन, धूमेन, उल्बेन)
- c) स्वधर्मे _____ श्रेयः
(निधनं, भयम्, गमनम्)
- d) गुणाः _____ वर्तन्ते ।
(ज्ञानेषु, गुणेषु, यज्ञेषु)
- 2) a) शूद्राणां साक्ष्यं _____ कुर्युः ।
(स्त्रियः वैश्यः, शूद्राः)
- b) यं तु पश्येत् _____ राजा पुराणनिहितं क्षितौ ।
(धनं, निधिं, द्रव्यं)
- c) ब्रूहीति _____ पृच्छेत् ।
(ब्राह्मणं, पार्थिवं, वैश्यं)
- d) समक्षदर्शनात्, श्रवणाच्चैव सिद्ध्यति - किं ?
(द्रव्यं, ज्ञानं, साक्ष्यं)

II. वाक्येनैकेन वाक्यद्वयेन वा चतुर्णामुत्तरं लिखत :

(Weightage 1 for each 4x1=4)

- 3) जहि शत्रुं महाबाहो कामरूपं दुरासदम् - कथम् ?
- 4) कौ रजोगुणसमुद्भवः भवन्ति ?
- 5) परधर्मो भयावहः _____ कुतः ?
- 6) इन्द्रियस्य परिपन्थिनौ कौ ?
- 7) निराशीर्निर्ममो भूत्वा युदयस्व विगतज्वरः - कथम् ?
- 8) के कर्मणा एव संसिद्धिम् अस्थिताः ?

III. वाक्येनैकेन वाक्यद्वयेन वा चतुर्णामुत्तरं लिखत :

(Weightage 1 for each 4x1=4)

- 9) 'पृष्टस्तत्रापि तद् ब्रूयात्' कथम् ?
- 10) तस्मात्सत्यं हि वक्तव्यम् - कस्मात् ?
- 11) अन्धो मत्स्यानिवाशनाति स नरः कण्डकै सह - कः ?
- 12) हिरण्यार्थे अनृतं वदतः किं फलम् ?
- 13) अप्सु भूमिवदित्याहु - किं ?
- 14) 'विप्रान् शूद्रवदाचरेत् - कीदृशात् विप्रान् ?

IV. श्लोकद्वयं व्याख्यत :

(Weightage 2 for each 2x2=4)

- 15) यस्त्विन्द्रियाणि मनसा नियम्यार भतेऽर्जुन ।
कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगमसक्तः स विशिष्यते ॥
- 16) अथ केन प्रयुक्तोऽयं पापं चरति पुरुषः ।
अनिच्छन्नपि वाष्ण्येय बलादिव नियोजितः
- 17) सकताः कर्मण्यविद्वांसो यथा कुर्वन्ति भारत ।
कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तश्चिकीर्षुर्लोक संग्रहम् ॥
- 18) इन्द्रियाणि पराण्याहुरिन्द्रियेभ्यः परं मनः ।
मनसस्तु परा बुद्धिर्यो बुद्धेः परतस्तु सः ॥

V. द्वौ सप्रकरणं व्याख्यत :

(Weightage 2 for each 2x2=4)

- 19) कश्चित्थर्वव्यपाश्रयः ।
- 20) लोकस्तदनुवर्तते ।
- 21) कर्ताहमिति मन्यते ।
- 22) ज्ञानविज्ञाननाशनम् ।

VI. श्लोकद्वयं व्याख्यात :

(Weightage 2 for each 2x2=4)

- 23) अनुभावी तु यः कश्चित् कुर्यात् साक्ष्यं विवादिनाम् ।
अन्तवेश्मन्यरण्ये वा शरीरस्यापि चात्यये ॥
- 24) प्रणष्टाधिगतं द्रव्यं निष्ठेद्युक्तैरधिष्ठितम् ।
यांस्तत्र चौरान् गृहणीयात्तान् राजभेन धातयेत् ॥
- 25) अर्थानर्थानुभौ बुद्ध्वा धर्माधर्मौ च केवलौ ।
वर्णक्रमेण सर्वाणि पश्येत् कार्याणि कार्यणाम् ॥
- 26) धर्मो विद्धस्त्वधर्मेण सभां यत्रो पतिष्ठते ।
शल्यं चास्य न कृन्तन्ति विद्धास्तत्र सभासदः ॥

VII. द्वौ सप्रकरणं व्याख्यत :

(Weightage 2 for each 2x2=4)

- 27) नरो भवति किल्बिषी ।
- 28) मा गङ्गाम् मा कुरुन् गमः
- 29) अथर्वैः साक्षिभिर्भाव्यः ।
- 30) न परीक्षेत साक्षिणः ।